

ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

Към 31 декември 2018 г. населението на област Варна е 471 252 души, което представлява 6.7% от населението на България и нарежда областта на трето място по брой на населението след областите София (столица) (1 328 хил. души) и Пловдив (668 хил. души), и преди област Бургас (410 хил. души). В сравнение с 2017 г. населението на областта през 2018 г. намалява с 868 души, или с 0.2%.

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция.

Демографската ситуация в област Варна през 2018 г. се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението, намаляваща раждаемост и задържащо се високо равнище на общата смъртност. Като положителни тенденции през 2018 г. могат да се отчетат намаляващата детска смъртност и продължаващия положителен механичен прираст на населението.

Раждаемост

През 2018 г. в област Варна са регистрирани 4 296 родени деца, като от тях 4 275 (99.5%) са живородени. В сравнение с предходната година броят на живородените е намалял със 138 деца, или с 3.1%.

Коефициентът на обща раждаемост¹ в област Варна през 2018 г. е 9.1‰, а през предходната 2017 г. той е бил 9.3‰.

Броят на живородените момчета (2 199) е със 123 по-голям от този на живородените момичета (2 076), или на 1 000 родени момчета се падат 944 момичета.

В градовете и селата живородените са съответно 3 616 и 659 деца. Коефициентът на раждаемост в градовете е 9.1‰, а в селата - 8.7‰. През 2017 г. тези коефициенти са били съответно 9.5 и 8.6‰.

Тоталният коефициент на плодовитост² е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. През 2018 г. средният брой живородени деца от една жена в област Варна е 1.44 и остава непроменен спрямо 2017 година. За сравнение, през 2001 г. той е бил 1.22 деца.

Средната възраст на жените при раждане на първо дете също остава непроменена в сравнение с 2017 г. и е 28.1 години.

През 2018 г. броят на живородените извънбрачни деца в област Варна е 2 473, или 57.8% от всички живородени. Относителният дял на извънбрачните живородени деца е по-висок в селата (73.1%) отколкото в градовете (55.1%). Високата извънбрачна раждаемост е резултат от значителното нарастване на броя на фактическите съжителства сред младите хора.

¹ Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.

² Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзрастовата плодовитост през отчетната година.

Смъртност

Броят на умрелите през 2018 г. в област Варна е 6 201 души, а коефициентът на обща смъртност¹ - 13.1‰. Спрямо предходната година броят на умрелите се увеличава със 106 случая, или с 1.7%.

Смъртността сред мъжете (14.1‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (12.3‰). През 2018 г. на 1 000 жени умират 1 091 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (20.4‰) отколкото в градовете (11.8‰).

През 2018 г. в областта са починали 24 деца на възраст до една година. Коефициентът на детска смъртност² е 5.6‰, като през 2017 г. той е 5.7‰, а през 2001 г. - 16.3‰.

Бракове и разводи

Регистрираните юридически бракове през 2018 г. в област Варна са 2 177 - с 9 по-малко спрямо предходната година. От всички регистрирани бракове 81.8% (1 781) са сред населението в градовете, докато в селата са сключени 396 брака. Коефициентът на брачност³ е 4.6‰ и остава непроменен в сравнение с 2017 година.

Броят на разводите през 2018 г. е 762 и е с 23 по-малък от този през 2017 година. От всички прекратени бракове 90.7% се отнасят за населението в градовете.

Вътрешна и външна миграция на населението

През 2018 г. в преселванията между населените места в област Варна са участвали 3 118 лица.

От преселващите се в страната 7 453 са избрали област Варна за свое ново местоживееие. Областите с най-големи относителни дялове в миграционния поток към област Варна са Добрич - 8.4%, София (столица) - 7.2% и Шумен - 6.9%.

Най-малко преселили се в област Варна има от областите Кърджали (0.1%), Перник и Смолян (0.2%).

През 2018 г. 2 167 души са променили своя настоящ адрес от област Варна в чужбина, а 2 327 лица са променили своето обичайно местоживееие от чужбина в област Варна.

¹ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

² Брой умрели деца на възраст под 1 година на 1 000 живородени.

³ Брой сключени бракове на 1 000 души от населението.

Естествен и механичен прираст на населението

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. След 1990 г. демографското развитие на област Варна се характеризира с отрицателен естествен прираст на населението (с изключение на 2009 година). **През 2018 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на област Варна е намаляло с 1 926 души.**

Намалението на населението, измерено чрез **коэффициента на естествения прираст, е минус 4.0%**¹. Коэффициентът на естествения прираст в градовете е минус 2.7%, а в селата - минус 11.7%, или намалението на населението в областта в резултат на естествения прираст се дължи предимно на негативните демографски тенденции в селата.

През 2018 г. всички общини в област Варна имат отрицателен естествен прираст.

Съществено влияние върху броя и структурите на населението оказва и механичният прираст (нетното салдо от външната миграция), който е положителен - 1 058 души. Той се формира като разлика между броя на заселилите се и изселилите се от областта.

¹ Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационната система „Демография” в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умираания, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са: Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Национална агенция за приходите; Национален осигурителен институт; Министерство на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.